

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:
 Hónapos ... 3 korona
 Féléves ... 15
 Éves ... 30

Felolós szerkesztő:
 Rudnyánszky Gyula.

Kiadó laptulajdonos:
 Gáspár József.

== Egyeszsám ára 4 filler. ==
 Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Debrecen, Csapó-u. 9. — Telefon 275

Választások előtt.

— nov. 12.

Alább olvasható a képviselőház üléséről szóló hiradásban, hogy a *szabadelvűpárt jelentékeny része zajosan helyeselte* Polónyinak azt a kijelentését, hogy azzal a feltétellel megszavazza a sürgős javaslatokat, ha *rögtön* kiírják az új választásokat.

Ebben a kérdésben ugyan nem fontos a pártok nézete; mert itt a *nemzet érdeke, a nemzet jogos kívánsága a döntő*. De jellemzősül mint érdekes tünetet mégis ki kell emelni a *szabadelvűpártnak* azt az általános hangulatát, hogy meg akar szabadulni a mostani nyomasztó helyzettől.

Az egyetlen mód erre a *nemzet megkerdezése*.

Ha az ellenzék az egy év óta dúló harcot abban a tudatban vívta, hogy a nemzet ezt helyesli, akár mily áldozatokba is kerül: akkor nemhogy elleneznie hanem követelnie kell az új választásokat.

Ha pedig új választásokat kell követelnie, mint természetes folyamánát eddigi küzdelmeinek, akkor politikai bűn lenne a választásokat törvényen kívül álló, alkotmányellenes állapotok közt megtartani. Kötelessége tehát az ellenzéknek, hogy *három nap alatt* szavazzon meg mindent, a mi a törvényes helyzet visszaállítására szükséges, azzal a feltétellel, hogy *legyenek új választások*.

Felette örvendetesnek tartjuk azt a jelenséget, hogy a *szabadelvűpárt többsége* szintén az új választások mellett foglal állást.

Ez a felfogás uralkodik ma az egész országban. Ellenzéki és félhivatalos lapok egyaránt hangoztatják, hogy ez a ház képtelen már a további munkára.

Tisza István gróf miniszterelnök nem nyilatkozott ugyan határozot-

tan; de szavaiból kivehető, hogy tisztán látja a helyzetet s a *kibontakozást új választások nélkül ő sem tartja lehetségesnek*.

Egyelőre nem kívánunk e tárgyról bővebben írni. Annyit azonban már most kijelenthetünk, hogy a mit a lap hasábjain kezdettől fogva s eleinte egészen egyedül hangoztattunk, az bekövetkezett: *új választások lesznek!*

ORSZÁGGYÜLÉS.

Képviselőház ülése.

Saját tudósítónktól.

Budapest, nov. 11.

Borus őszi napra virradtunk. Finoman szítál az eső, sűrűn felhős az ég. Mintha csak a politikai helyzetet jelképezné. A karzatok és az ülésterem az ülés elején még elég hézagosak. *Percel* elnök a szokásos féltizenegygyet se várja be, hanem ma tíz perccel korábban nyitja meg az ülést. A korábban megjelentek azt vitatják, megadja-e ma Tisza István a címerkérdésben a magyarázatot és benyújtja-e ma napirend javaslatát az ujonejutralék megajánlásának tárgyalása végett. Híre jár, hogy ez a napirend javaslat még nem kerül ma szőnyegre. De ne vágjunk elébe az ülésen történeteknek, szóljon a tudósítás:

Megnyitván az ülést, az elnök több előterjesztése közt bejelenti, hogy *Wlaszics Gyula* három heti szabadságot kért. A Ház megadja. Felolvassák az interpellációs könyvet is. Három új interpelláció van bejelentve: *Nagy Gyuláé* az állami birtokvétel tárgyában a Tátrában, *Lendl Adolf* két közoktatásügyi sérelmet óhajt felhánytorgatni és *Darányi Ferenc* a honvédelmi minisztert kívánja meginterpellálni egy a pince helyi választásnál közreműködött esendő kitüntetésé dolgában.

Polónyi a Ház feloszlatása mellett.

Ezzel rátérnek a napirendre: a miniszterelnök programjához való hozzájárásra. *Polónyi Géza* az első szónok.

Polónyi Géza azzal kezdi beszédét, hogy politikai személyét a lefolyt napokban bizonyos támadások érték. Kijelenti, hogy igenis a miniszterelnök tárgyalta vele, helyesebben folytatott vele megbeszélés-

seket s szóló mindig hajlandó lesz a haza érdekében megbeszéléseket folytatni, mert azt hiszi nem ellenségekkel, hanem csak politikai ellenfelekkel van dolga. Rátér ezután a kormányprogrammal szemben a maga *egyéni* álláspontjának kifejtésére, visszapillantást vet a küzdelem eddigi folyásaira és kijelenti, hogy a felségjog korlátlanágának magyarázatába az ellenzék sohasem mehet bele. Rosszul mondta *Hock*, hogy a szabadelvűpárt és az új kormány közt a magyar vezénnyelv dolgában kompromisszum történt, mert ez nem kompromisszum, hanem a *magyar nemzet kompromittálása*. — Szemben állván e helyzettel, szóló számot vetett magával és tündődött: mi a teendője. Megfontolás után arra az egyéni eredményre jutott, hogy ő, az ellenzéki férfi hajlandó a *kormány*nak a *legális* alapon való választás lehetőségét megadni azzal a *föltétellel*, hogy *rögtön* bocsáttassék a nemzet elé a kérdés: milyen eszközökkel óhajtja folytatni a harcot? Ismétli: ez *egyéni* álláspontja. Hajlandó arra az időre, a mennyire az új választások megejtése végett szükséges, az indennitást és egyéb sürgős javaslatokat megszavazni, de csak a választás idejére s ezt az új választást szükségesnek tartja azért, mert a *nemzetnek* az új *helyzettel szemben meg kell nyilatkoznia*.

Polónyi e kijelentéseire az egész *jobboldal* zajosan helyeseli, hangoztatva, hogy *legyen új választás*. A *baloldalon* is többen helyeselnek, a *néppárt* azonban nyugtalanul zajong. — Elnök hangosan csönget.

Polónyi csavarint egyet.

Polónyi Géza a zaj megszüntével folytatja beszédét, de most már ravaszul így csavarint fejtegetésin: Ez volt, ugymond, az ő álláspontja *addig*, a mig *Tisza István* a címerkérdésben való ominózus magyarázatát nem adta. A közös címer eszméje a legnagyobb aggodalmakkal és jogos kételyekkel tölthet el mindenkit. És ezzel az eszmével, ezzel a tervvel szemben *igenis kötelessége minden ellenzéknek, hogy a kormánynak* már első pillanatában az élet s halál harcot megüzenje.

Hock megcsipkedése.

Polónyi ezután *Hock Jánossal* polemizál, a ki tegnapi beszédében szólót némi gunyos célzásokkal illette, hogy ma más nézetem van, mint a milyenben volt a kompromisszumokról.

Hock János. nem úgy értettem.

URIÉS NŐIRUHAKAT

LEGSZEBBEN TISZTIT

Férfi ruhákat szakember javít és vasal.

Hrabéczy Antal

ruhafestő és tisztító intézete.

Debrecen, Széchenyi-u. 42.

Polónyi Géza : Akkor minek mondta! (Derütség.)

Hiszen ha valaki, akkor Hock János az, a ki minden alkalmat felhasznál, hogy — hallgasson.

Hock Jánost, — folytatja szóló, — látták már a Ház minden oldalán, ma még itt, holnap ott s holnapután ismét itt.

Hock János : Azért nem vagyok eladó!

Polónyi : Nem is mondtam. De remélem, ez nem akar célzás lenni rám, mert akkor másképp felelnék! — Én a magam részéről mindig támogattam Hockot minden imádságos könyvét megvettem. (Derütség.) Sőt, minthogy Hock János pap, szent-atyának kellene őt neveznem, ha hinnék a — szentekben. (Derütség.) Különben is *irreguláris* testvérek volnánk . . .

Hock János : En nem vagyok szabadkőműves!

Polónyi Géza : Én se! (Derütség.) Hiszen azért vagyunk *irreguláris* és nem *reguláris* testvérek! (Kitörő zajos derütség.) Csak azt akarom még mondani, hogy a ki következetlenséget hánytorgat fel, az legyen legalább egy beszédében maga is következetes. De nem akarja — folytatja szóló — Hockot tovább támadni, ennyit se tett volna, ha Hock nem provokálta volna szólót. Pedig szóló sohasem bántotta Hockot, miért bántja tehát Hock szólót? Felolvassa Hock beszédének egy passzusát és egy régi beszédéből való passzust, abból aztán ráolvassa Hockra az eminens következetlenséget a jobboldal zajos derülése közben.

Polónyi a kormány programról.

Polónyi ezután rátér a miniszterelnök programjának kritizálására. — A nevelésügyről szól legelőbb, mert a miniszterelnök úgy látszik erre helyezi a legtöbb súlyt. Kijelenti, hogy a nevelés ügy nem lehet közösi, mert a törvény nem nevezi annak. A katonai igazságszolgáltatás magyarságára nézve a mi-

niszterelnök fejtegetését homályosoknak tartja. A mi a magyar tiszteknek magyar csapatokba való helyezését illeti: ő felsége másként érti a maga 68-iki rendeletét, mert szólónak tudomása van róla, hogy ő felsége egyedül azzal is végrehajtva látja e rendeletet, hogy tényleg történnek tisztáthelyezések Ausztriából Magyarországra és viszont. Így gondolja-e a miniszterelnök továbbra is a 68-iki rendelet végrehajtását.

A felekezeti iskolákra vonatkozó kormányprogrammal most nem akar hosszabban foglalkozni, ennek külön beszédet óhajtott szentelni. Csak azt megjegyzi, hogy ezt az álláspont hasonlít a nemzetiségekkel való kacérkodáshoz és kijelenti, hogy az államnak a legfontosabb érdeke az egész vonalon államosított iskola. (Helyeslés balról.)

Azt hallotta szóló, hogy a miniszterelnök a hárszabályok revíziójának tervével foglalkozik és a szólásszabadságot korlátozni akarja, hogy így megtörje az ellenzék erejét. Szóló már most is kijelenti, hogy e terv megvalósulását már csirájában iparkodik majd elfojtani.

Felhántorgatja, hogy a magyarokkal miképp bánnak a hadseregben. Szólóval esett meg a haditengerészetenél, hogy egy izben a bajonettje leesett. — Ekkor az önkéntes iskola parancsnoka így szól rá: Sie sollten ja achtgeben, sie sollten ja wissen, dass wir von Ungarn nach Oesterreich nur Ochsen bekommen! (Zajos derütség.) Hogy ugymond szóló — az iskolaparancsnok mily joggal és okkal titulált, Ochs-nak, azt a t. Ház megítélésére bízom. Egyáltalán az Ochs és Rindvich kifejezések napirenden vannak a hadseregben. Ennek meg kell szünnie. Es feltétlen elvárja, hogy megszűnjék az az anomália, hogy Nagy János magyar bakát így nevezzék: Johann Nagy.

Még a városoknak átadandó hus és borfogyasztási adóra vonatkozóan jegyzi

meg, hogy a városok nem várhatnak erre addig a míg az állam pénzügyi helyzete megengedi. Mert például a főváros máris nem várhat tovább. Ezzel beszéde befejezésére, a kormányval való álláspontjának kifejtésére tér.

A címer kérdésről.

Lehetőnek tartotta ez új kormány-nak a legális alapot megadni, mindaddig míg a miniszterelnök tegnapelőtti beszédében az a gyanu nem merült fel, hogy a közös cimert és jelvényt állítja fel programpontjául. Ismerteti e kérdés előzményeit. A szabadelvűpárt úgy döntött, hogy a közös hadsereg jelvénykérdése közjogunknak megfelelően rendezendő. E programpontra a miniszterelnök nem változtatott. Itt ki kell jelentenie, hogy sem közös, sem egységes hadsereg nincs. A 67-es törvény szerint magyar hadsereg van és ez lesz is addig, a míg a 67-es törvény 11. szakaszát újabb törvény hatályon kívül nem helyezi. A 89-es véderő-törvénybe belesempeszték ugyan a közös hadsereg kifejezést, de ez helytelenül történt és így most is szót kell emelnie a közös hadsereg kifejezésének becsempészése ellen.

De ha közös is volna a hadsereg, akkor se lehetne közös cimerről, közös jelvényről beszélni. Ennek a terve egyértelmű a magyar állami önállóság eltiprásával. Külömben látta már szóló ezt a közös cimert. A bécsi „Delicias“ szivar skatulyáira az osztrák dohányjövődéki igazgatóság a magyar cimert, mely valamikor a kétféjű sas gyomrában volt, most a sas két szárnya közé tette. Hát ez elég gyalázat. Kijelenti, hogy a címerkérdés rendezését másképp nem fogadhatja el csak úgy, ha a zászló: a magyar nemzeti zászló és a címer: a magyar címer lesz. Magyarországon egyébként van már egy jelvénykérdés: a horvátországi.

E szerint a magyar országgyűlés házára, ha horvátokkal közös ügy tár-

Ősszel az erdőn.

Irta: Ifj. Rácz Lajos.

Ketten járjuk a csöndes erdőt. A napsugár, meg én. November közepe táján ki jönne ide, a sűrű erdőbe. Erre még a vadász sem igen jár soha. Csak én, — ha így berangoló kedvemben vagyok. De még sem egyedül: a morcongós vén november bátya csufjára olyan kacagós, ragyogó napsugár röpke körütem, nyáron sem különb.

Nem is hinném, hogy az a forró lehellet, ami megcsapja arcom, őszi szél legyen, nem hinném, hogy ősz van, de lábam alatt ropog, zizeg a száraz avar és a fák lobogó sárga ruhája igent intget: ősz van, valóban, ősz van!

Hull a levél, hull, lassan szállong alá Nézem sokáig, hallgatom hosszan, falevél hullását, avar zizegését. Egy percre megszűnik olykor. Aztán valamelyik felső ág végéről lehull egy makk, estében megrezgeti a galyakat és megered újra a falevélhullás. Majd valahol bent, messze az erdő mélyén halk suhogás támad, egyre közeledik, erősödik. Szellő suhan végig és még arcom meg sem érzi, már körül a lombok összeborzonganak és köröskörül, minden fágról sűrűn, sokáig hull, hull a száraz falevél. Mintha csak hó esne, úgy szálldos sárga pihékben.

Alákanyarul a szellő és lent az avar végig fodorodik, röpke, zirregnek a lehullt levelek, szegény falevelek. Ugy illenek szomorú vergődésükhöz, ha ködös, borongós őszi nap volna. De az egész erdőt vígan befutja, mindent ragyogó fényvel áraszt el napsugár. Eh ugyis lehet fog bujdosni sűrű, ködös, napokon, nehézkes hófelhők mögött, miért ne kacagna még egyszer a világra?

A napsugár, meg én, járjuk a csöndes erdőt? Nini, nem is olyan csöndes ez az erdő! Nem esattog a vidámdal a bokrok közt, de van itt még élet. Kopogást hallok, ahán, a harkály dolgozik, épen fölöttem, veri, vési az odvas fakérget, néha nagyot csikkan éles hangon és tetszelegve forog, csakugy, villog pirostarka frakkja. No lám, a vén fickó, milyen vígan él.

Erős csirregéssel suhannak el a fák közt az erdő apró koldusai. Azaz hogy most gazdagok még, annyi bogár dermed meg éjjel, annyi bogó hull a fákról, könnyű és kész a préda. De majd ha elborít mindent, mindent a hó, akkor lesznek koldusnál koldusabbak. Most azonban mit törődnek még a jövővel, sőt a nap, meleg van, a puha avar mindenütt jó fészek, akárha bársonypárna se különb. Milyen szép is ez a tarka, százféle sárga színen pompázó avar, mikor még a köd és olmos eső nem érte. De, mi csak, mi mozog benne — az én, ostoba kis gyík moszatol. Szegény, bizony

ezt kicsalta még a meleg napsugár. De gondoltam, nem igen ismer rá a régi tanyára. Fázósan, borzongva oszon a fű közé, szinte látszik a lusta álmoság rajta. Ej, no, hát ez meg mi — na bizony ilyen november közepén! — egy vén tücsök. Mosolyognom kell, hogy eszembe jut a gyermekese „a tücsökről ki egész nyáron kedvére dudolgotott s a gabona élestárba semmit sem hordozgatott . . .“ Hát együgyű formájú vers volt, de igaz és most igazán kedvem volna ezt a tücsök-mohikánt megkérdezni: hát ő? Tücsök barátom azonban nem sokat ad rám, összedörzsöli kissé gémberedő ugróit és vig cirrenéssel ujját, neki a világnak, No, ha csak az: kell, jön a tél, farsangolhatsz . . . hallom ismét a mesét.

Megyek tovább. Kedvem telik az avar ropogásban, jól esik a szememnek kutaini a lombok közt, ha valami újabb színt találunk a sárga színek sok száz árnyalatában. No, lám, amott is, alacsony bokrok a sárga ruhás fák alatt és rajtuk csakugy világít a piros kecskerágó. Gyönyörködöm sokáig az érdekes színvegyületekben, amibe tompán simul bele a barnásszürke kéreg és a faközöld gyp; arra messzebb a kopasz bokrok sora már lilás színbe játszik, az egész felett ragyog, sugárzik ez a hihetetlenül tiszta, világos ég kéksége . . . festőnek való hangulat.

Igy ábrándozom — de topp! no

Az elismert kitünő fényképek

az eddiginél fele árban, azaz 50% olcsóbban

mint bárhol készülnek

Hart Gusztáv

műtermében.

Piacz-utca 34. szám alatt

gyaltatik, a horvát zászló is kitűzendő. Ha most a magyar nemzet ilyen együttes zászlóba belemenne Ausztriával, ez azt jelentené, hogy Magyarország olyan közösségben áll legalább is Ausztriával, mint Horvátországgal. Inkább maradjon meg az eddigi állapot, semhogy a törvény egy ilyen önállóságot-típró álláspontot szentesítsen. A programbeszédet nem veszi tudomásul.

Hock — személyes ügyben.

Hock János személyes ügyben felel Polónyi csipkelődéseire. Polónyit bírálván, azt hiszi, vélemény szabadságát alkalmazta mikor Polónyiról is nyilatkozott. Polónyi félremagyarázta az ő szavait, azoknak nem volt személyes élük. A hiuságnak feneketlen mélysége kell ahhoz, hogy egyszerű érintése egy beszédnek, ennyire felfortyantsa az illető beszéd elmondóját. Pártállásának sűrű változását veti Polónyi a szemére. Méltatlanul teszi ezt, mert őt mindig ideális eszmék és nemzeti célok irányították. E következetlenség módját is visszautasítja. Kiszakított részekkel könnyű következetlenséget bizonyítani, ilyformán a szentírásból lehetne bebizonyítani, hogy nincs Isten. A homályosság vádját nem érheti őt: mert szóló világosan kijelentette, hogy az obstrukcióval való harcot nem tartja helyesnek. Hogy szóló Apponyit is támadja? — Apponyi a szóló támadásában több védelmet fog találni, mint a Polónyi védelmében.

A miniszterelnök válasza.

Gróf Tisza István miniszterelnök szólal most fel általános figyelem középett. Egy félreértést akar eloszlatni, — melyre nem került volna sor, ha a Ház a kellő figyelemmel hallgatta volna meg és beszédét zajongásával meg nem szakította volna. Bevallja, a szabadelvűpárt egyes tagjai aggályukat fejezték ki, mikép lesz a jelvénykérdés megoldható az ország közjogi állásának megfelelően. A

nézd a kis ostobát, még nekem szalad a buti. Keresztül a bokrokon, egyenest felém fut és ijedve topan meg egy szelid, bársnyos szemű kis őz. Ki tudja mitől ijedt meg, hogy így liheg, de amint meglát, mint a villám csap oldalt és visszaroobban a cserjésbe. Egy perc és messze hallik dobogása. Pedig bizonyosan találkoztunk mi már erretájban kár volt úgy megjedni, tudhatná, hogy én nem hordok menydörgős botot magammal, nem gyilkolni jövök, hanem gyönyörködni.

Járom az erdőt. És úgy tetszik, ismerem minden fát és minden fa ismer engem. És barátsággal integetnek. Mert én is hü barátjuk vagyuk, nemesak virágos tavaszon és forró nyárban, eljövök hozzájuk lombhullató ősszel és havas, hideg télen is. Nekem adja az első ibolyát az erdő. — ha tikkadva, csüggedve járok, csöndesen susog, lágyan, balzsambintó szelid suttogással... Ilyenkor ősszel meg én suttogok neki a busan hulló levelek közt, hogy ez még nem az elmulás lesz még feltámadás, jön még tavasz. És, ha lezudul a tél apó haragja hóborított rideg kiellenségben, mikor elhagyják, elfelejtik a hűtlen emberek, én eljövök és virasztom az erdő csöndes álmát, bizakodva várom ébredését — az első virágot.

67-iki törvény szerint egységes hadsereg van.

Polónyi, Ugron és számosan a baloldaltól zajongva kiáltják: Egységes vezénynyelv van, egységes hadsereg nincs.

Tisza István: Kérem, ez egy egyszerű nyelv botlás volt.

Kiáltások balról: Mindig a magyar nyelv rovására botlik.

Tisza István: Legyünk méltányosak egymás iránt. A 67-iki törvény ismer egy egész hadsereget, melynek a magyar hadsereg a kiegészítő része. (Helyeslés.) De akárhányszor előfordul a közös hadsereg kifejezése. Szó sincs róla, hogy szóló közös cimert akarna a két szövetséges állam között, sőt kijelenti, hogy közös cimert, mely holmi fölöttébb álló szuverenitást állapítana meg, közjogunkba ütköznek találna. (Zajos helyeslés jobbról, zaj balról, elnök csönget.)

Polónyi: Szóljon a jelvényekről. Azt is közösek ígérte!

Tisza István: Kijelentettem már, hogy félreértettek e tekintetben, nem közös, hanem együttes jelvényt akartam mondani. Külömben Széll Kálmán is gyakran használta a közös szót az együttes helyett. Egyébként erről a kérdésről annak idején kidolgoztatik a törvénytervezet, melyből a kérdést minden részleteiben megismerhetik. (Helyeslés jobbról. Nagy zaj balról.)

Polónyi ismét csavarint.

Polónyi Géza áll fel rögtön szólásra. Együttes és közös, ezt a két szót nem lehet föleserélni.

Ugron Gábor: A főrendiház együttes ülést tart, de nem közös ülést!

Polónyi Géza: A miniszterelnök nem válaszolt nyíltan és az ellenzék addig nem változtathatja meg álláspontját, a míg teljesen tisztában nincsen azzal, miképen óhajtja a miniszterelnök a jelvénykérdést megoldani. Mert az országgyűlésen alkalmazott horvát lobogó a magyar zászlóval együtt: azaz együttes jelvény. Az ellenzék tehát még mindig vár a feleletre. (Nagy zaj.)

Elnök az ülést tízperere felfüggeszti. Szünet után

az interpellációk előtt elnök felszólítja Pozsgayt, hogy mondja el a napirendre kitűzött miniszterelnöki programra vonatkozó beszédét.

Pozsgay Miklós kéri a házat, hogy tekintettel az idő előrehaladtára, beszédét holnapra halaszthassa.

A Ház megengedi.

Ezután

Elnök a holnapi napirend megállapításával kapcsolatosan azt indítványozza, hogy holnap a napirend előtt 27 elintézésre váró mentelmi ügy tárgyalását kezdjék meg. A napirend megállapításához többen szólnak, a többi közt

Tisza István gróf is, aki kijelentette hogy tekintettel a tárgyalásra váró sürgős ügyekre, kéri a Házat, hogy fogja rövidre a miniszterelnöki program felett való vitát.

Ezután az interpellációkra került a sor.

EGYHAZ és ISKOLA.

A Hajdúvármegyei Tankerületi Tanítók Gönczy egyesülete Debrecenben a Városháza kistanácstermében, november 19-én délután 3 órakor járásköri közgyűlést tart. Tárgyak: 1. A magyar nyelvtan tanítása, előadja Barcsa János ev. ref. tanító-képezdei tanár. 2. Az Alkohol kérdésről, előadja dr. Burger Péter deb-

receni orvos. 3. Elnök, alelnök és jegyző választása.

Egyházkerületi közgyűlés. A november 24-én kezdődő egyházkerületi közgyűlésre nagyban készülődnek az ev. ref. egyháznál. Ma délután a tanügyi bizottság összeül, hogy a nagy közgyűlés tanügyi pontjait készítse elő.

KÖZIGAZGATÁS.

A város és a belügyminiszter.

Az önkéntes adófizetés megtagadásának ügye.

— nov. 12.

Lapunk tegnapi számában hírül adtuk, hogy az önkéntes adó megtagadás ügyében Tisza gróf mint belügyminiszter elődje gróf Héder-váry álláspontjára helyezkedett és az e részben hozott határozat megsemmisítése mellett, valamint a polgármester felterjesztésének mellőzésével az önkéntes adófizetés elfogadását rendeli el.

Megirtuk, hogy a polgármester ezen újabb miniszteri rendelkezéssel szemben is fentartotta előbb kifejtett aggályait s újból jelentést tett a főispánnak, hogy ő nem tartja a miniszteri rendelkezés végrehajtását még most sem időszerűnek.

A főispán a polgármesternek tegnapelőtt tett ezen újabb jelentésére tegnap átirt a polgármesterhez, hogy ezek után most már az ügy elintézésére haladéktalanul hívja egybe a törvényhatóság rendkívüli közgyűlését.

A polgármester az átirat vétele után jónak látta a külömben is minden közgyűlést megelőző teljes tanács ülést egybehívni, mely Kovács József elnöklete alatt tegnap déli fél 12 órától fél 1 óráig meg is tartatott.

A tanács ülésen a tanács teljes számban volt jelen, csupán két tag volt távol, kik azonban a megjelenésben akadályozva voltak.

A tanács aztán tegnapi ülésében e határozta, hogy:

1. A polgármester a rendkívüli közgyűlést e hónap 13-ikának (pénteken) délután 3 és fél órájára hívja össze

A polgármester ezt azonnal meg is tette s a bizottság tagjainak az alábbi egyetlen pontot tartalmazó meghívókat már szét is küldette.

A tárgysorozat említett pontja ez: Az önkéntesen fizetni szándékolt adó elfogadásának megtiltása tárgyában 2443574—1903. eln. sz. alatt hozott közgyűlési határozatra vonatkozó belügyminiszteri leiratok

2. Elhatározta a tanács, hogy a közgyűlésének ajánlani fogják, hogy a közgyűlés az e tárgyban

hozott előbbi határozatához ragaszkodják.

× **Városi dézsma termények-árverése.** A város évenként a lakosság szegényebb részének a termények feléért ad kisebb földterületeket használatba. Az ez idén ilyen módon használatba adott földek termékeiből befolyt dézsma-termékeket a város kiküldöttei ma reggel 9 órakor fogják a nagy-cserei erdőszlaknál elárverezni. Felhívjuk reá ismételten az árverezni szándékozók figyelmét, ha ugyanis előbb e részben tett h iradásunk figyelmeket elkerülte volna.

× **Közigazgatási bejárás.** A II-ik alföldi nagy transzverzális műutnak Hajdu Szoboszló—Debrecen közötti részén ma délelőtti 11 órakor lesz a közigazgatási bejárás. A bizottságban a várost Aczél Géza városi főmérnök képviseli.

H I R E K.

N a p l ó.

Naptár. Csütörtök, november 12. Róm. kath. Emilia prot. Jónás, görög. orosz Zenóbius (október 30.) zsidó: Marchesvan 22. — Napkél 7 ó. 2 perc. — Nyugszik: 4 óra 25 perckor.

Az új miniszter és a kamara.

— Hieronymi levele a kamarához. —

Ő cs. és apostoli királyi Felsége folyó hó 3-án Bécsben kelt legfelsőbb elhatározásával a m. kir. miniszterelnök ur előterjesztése alapján engem kereskedelemügyi m. kir. miniszterré méltóztatott legkegyelmesebben kinevezni.

Midőn ezt a kamarával ez uton is közölném és tudatnám, hogy a kereskedelemügyi minisztérium vezetését mai napon tényleg átvettem, egyszersmind felkérem a kamarát, hogy engem a reám váró fontos és közérdekű feladatok teljesítésére irányulandó igyekezetemben törvényes hatáskörében támogatni sziveskedjék.

Különösen becses az ipari és kereskedelmi kérdésekben illetékesen megnyilatkozó kamarák véleményének megismerése reám nézve a mostani életbevágó fontosságú közgazdasági kérdések napirendjén léte alkalmával. A magam részéről biztosíthatom a kamarát, hogy őszinte nyílt és tárgyilagos nézetnyilvánításait mindenkor köszönettel veendem s saját hatáskörömben meg fogok tenni mindent, ami hazai iparunk s kereskedelmünk megerősítése s fejlesztése érdekében szükséges és állampénzügyi körülményeink közt lehetséges.

Budapest, 1903. évi november hó 5-én.

Hieronymi.

— A kamara levele Hieronymihoz. —

Nagyméltóságú kereskedelemügyi m. kir. Miniszter ur!

Ő császári és apostoli királyi Felsége azon legfelsőbb elhatározását, mellyel Nagyméltóságodat kereskedelemügyi m. kir. miniszterré kinevezni kegyeskedett, a kamara tiszteletteljesen tudomásul veszi s egyszersmind Nagyméltóságodat a magyar ipari és kereskedelmi kormányzat élén őszinte bizalommal és hazafiúi örömmel üdvözli.

Nagyméltóságodnak világszerte is-

mert kiváló egyénisége, elméleti és gyakorlati tereket összeölelő tudománya, alkotási vágya és bátorsága a legjobb bizalommal töltik el a kamarát jövőbeli működése iránt s már most készséggel jelenti ki kamara, hogy Nagyméltóságod vezéri zászlaja alá munkára és harcra kész érzellet szívesen sorakozik.

Vajha Nagyméltóságod kormányzása azon téren, melyet beköszöntő levelében szintén megérint, a közgazdasági létkérdések terén megvalósítaná azt a nemzeti ideált, melyet a kamarák s köztük a debreceni kamara mindig oly nagy szeretettel és meggyőződéssel igyekeznek szolgálni.

Fogadja Nagyméltóságod a kamara ismételten kifejezett tiszteletteljes üdvözlését.

Debrecen, 1903. nov. 11.

Szabó Kálmán,
elnök.

Szávay Gyula,
titkár.

Darányi miniszter távirata a kamara bucsu üdvözlétére,

A kamara szíves üdvözlését vette s magát nagyrabecsült jó emlékezetébe ajánlja

dr. Darányi Igtác.

A vármegyei telefonhálózat.

Említettük, hogy a debreceni keresk. és iparkamara a Csarnok megkeresésére felterjesztést intézett a keresk. miniszterhez a Hajduvármegye községeiben mielőbb kiépítendő közhasználatu távbeszélő hálózat iránt. E felterjesztés folytán a keresk. miniszter a következő leiratot intézte Hajduvármegyéhez:

A debreceni keresk. és iparkamara hozzám intézett felterjesztésében Hajdu vármegye területén oly távbeszélő hálózat létesítését kéri, melybe a vármegye minden községe be legyen kapcsolva. A kérelem mellett felhozott okokat teljesen méltányolva hajlandó vagyok a kért törvényhatósági távbeszélő hálózatot már a jövő év folyamán megépíttetni, ha a közönség az 1893. évi 27457 és az 1896. 37975 számok alatt kiadott rendeleteimben megállapított létesítési feltételek alapján a hálózat létesítéséből a vármegye és az érdekelték terhére eső készpénz- és természetbeni hozzájárulásokat biztosítja és a berendezés létesítésére vonatkozó szándékát nekem idejekorán bejelenti.

Felhívom tehát a vármegye közönségét, hogy e tárgyban hozandó határozatát a szükséges előintézkedések megtehetése végett mielőbb hozza tudomásomra.

Amennyiben a nagyváradi posta- és táviridgazgatóság által az elmúlt év december havában rendelkezésre bocsátott adatokon kívül a részletekre nézve még felvilágosításokra volna a közönségnek szüksége, kérje azokat az általam egyidejűleg utasított nagyváradi posta- és táviridgazgatóságtól.

Budapest, 1903. november hó.

Csak miniszter!

Egy igen kedves jelenet játszódott le az új minisztérium bécsi eskütetele után a szabadelvű pártkör helyiségében, Nyiry Sándor az új honvédelmi miniszter és egy fővárosi ujságíró között.

Amint ugyanis a bécsi eskütétel után a miniszterek a fővárosba értek,

hát mindegyik s így Nyiry Sándor is sietett este a pártkörbe bemutatkozni.

Nyiry, ki azelőtt soha sem fordult meg mint katona a pártkörben, most pedig először volt ott polgári ruhában, zavartan állott meg az előszobában, hogy merre is menjen. Szolgát restelt kérdezni, mikor egyszerre csak meglát egy elegáns urat. Hirtelen mentő ötlete támad s hozzá lép.

— Bocsáss meg — mondja a miniszter — kedves barátom, de én először vagyok itt, légy hát szíves kalauzolni.

— Bocsánat kegyelmes uram — válaszolja az ujságíró, ki föltétlenül személyi tévedést vélt látni — de én csak ujságíró vagyok, nem képviselő.

— Nem tesz semmi, kérlek alászan, — folytatja a miniszter, — hiszen én is csak miniszter vagyok; hát csak légy szíves és kalauzolj!

* **Bucsuzó és beköszöntő miniszterek.** Kolozsváry Dezső volt honvédelmi miniszter a városhoz tegnap küldte meg bucsuzó leiratát, míg utóda Nyiry Sándor honvédelmi miniszter beköszöntőjében egyébként arra kéri a törvényhatóságot, hogy ne csak törvényes kötelességből, de egyuttal ismert hazafiasságuktól vezéreltetve is legyenek munkásságának igaz támogatói.

* **A légszeszgyári lámpagyújtók tanyája** november 15-én, a városi iroda és lámparaktár pedig november 20-án a Piac-utca 81. sz. alatt új helyiségbe költözik át. Ennél fogva az éjszakai gázvezeték zavarok e hónap 15-től (vasárnaptól) fogva már az új helyiségben jelentendők be. November 26-tól fogva pedig a városi iroda és raktár is ott fog működni.

* **Rákóczi ünnep Fiumében.** A magyar kikötőváros lakossága nagy lelkesedéssel ünnepelte az elmúlt vasárnap Rákóczi Ferenc szabadságharcának emlékűnnepét. Az ünnep egyike volt az ország legszebb, legnagyobb Rákóczi ünnepeinek. Az ünnepet az ottani magyar kör rendezte. A műsoron ott van Bedőházy János orsz. képvis. ünnepi beszéde és Kossuth Ferenc olasz nyelvű beszéde, melyet magyar fordításban és olasz eredetiben Cink Lajos tanár olvasott fel. Az ünnepélyen a legnagyobb hatást Fazekas József tanító érte el azzal, hogy elszavalta Szávay Gyulának Vitézi ének Rákóczi Ferencről című hőskölteményét. Részt vett még a híres pécsi cigányprimás Horváth Pali is zenekarával együtt. Este a Deák-szálló éttermeiben fényes társas vacsora volt, melyen a fővárosból lerándult képviselők is részt vettek.

* **Ciotta János temetése.** Tegnapelőtt temették el Fiumében Ciotta Jánost, Fiume volt polgármesterét, városunk diszpolgárát. A temetés olyan nagyszabású volt, milyen régen nem volt az egész országban. A koszorúk rengetege között ott volt a miniszterelnök koszorúja is. Az elhunyt polgármester holttestét hajón vitték Lovranából, a hol meghalt, Fiuméba. A város küldöttsége az Előre gőzönsön ment át Lovranába, honnan a halottat a család tagjaival együtt a Liburnia hajó vitte Fiuméba. Itt az Adamich-mólon óriási tömeg várta a halottat. A kikötőből a templomba vonult a gyász-

menet. A gyászistentisztelet után a halottat a temetőbe vitték, hol ideiglenes sírban helyezték el, mert a családi sírbolt még nincsen készen. Fiumében megindult a mozgalom, hogy a derék, magyar érzelmű Ciota Jánosnak szobrot emeljenek.

* **Öngyilkos a temetőben.** Az ősz, meg a temető úgy együtt nagyban felkölti az emberben a halálvágyat. Különösen ha az élet nehéz igákat rak az ember vállaira. Az élet ezer bajától menekülve, Bak Mihály napszámos tegnap délelőtt a Kossuth-utcai temetőbe ment, a hulló, a zörgő, elsárgult falevél, a csendes sírhantok vágyat keltettek elkeseredett szívében, hogy meneküljön az élettől, a nyomortól, a kétségbeeséstől oda, a hol már nem fáj semmi. Délelőtt 11 és 12 óra között egy fára felakasztotta magát. A rendőrséget telefonon értesítették az öngyilkosságról. Fehér Mihály rendőrbiztos a helyszínre ment s levágatta az öngyilkos hulláját és azt a kórház bonctermébe szállította.

* **Műtét Röntgen sugarakkal.** A napokban Müller Endre máv. üzletvezetőségi szolga feleségének egy tü beletört a kezébe és a beemmaradt acéldarabkát dr. Kerekes Lipót orvos minden igyekezete mellett sem tudta kivenni. Tegnap este aztán elment az asszonynyal Karai Sándor tanárhoz, ki a főiskolában a természettant tanítja. Karai tanár Röntgen sugarak segítségével megtalálta a tü darabját, mit pár perc alatt el is távolítottak, holott azelőtt ismételt orvosi műtét által sem találták meg.

* **Menetrend változás a debreceni-tisza-löki és debrecen-füzesabonyi vonalokon.** A debrecen-tisza-löki és a debrecen-füzesabonyi vonalokon f. évi november hó 15-től kezdve az alábbi menetrend módosítások lépnek életbe.

A debrecen-tisza-löki vonalon.

A Tisza-Lökről jelenleg reggel 4 óra 53 perckor Tisza-Lökre induló, valamint a Búd-Szt.-Mihályról reggel 4 óra 14 perckor Tisza-Lökre és a Tisza-Lökről este 7 óra 41 perckor Búd-Szt.-Mihályra induló motor kocsik menetek. Menetrendjüknek némi módosítása mellett I. II. és III. osztályu kocsikat továbbító gőzmozdonyu személyvonatokká alakították át.

A Hajdu-Nánásról jelenleg reggel 6 óra 8 perckor Debrecenbe induló motorkocsimenet megszüntetettik és e helyett Hajdu-Nánásról este 8 óra 27 perckor egy új motorkocsimenet indítatik Debrecenbe, a hol Budapest felé az éjjeli személyvonathoz közvetit csatlakozást.

E vonal többi motorkocsik menetinek menetrendje csak lényegtelenül változik. A változások az állomásokon kifüggesztett hirdményből vehetők ki.

A debrecen-füzesabonyi vonalon.

A Debrecenből jelenleg délután 4 óra 21 perckor Tiszafüredre induló vegyes vonat 15 perccel korábban, vagyis 4 óra 6 perckor induló Debrecenből a Füzesabonyból-Debrecenbe jelenleg d. u. 5 óra 51 perckor érkező vonat pedig 6 perccel korábban, vagyis d. u. 5 óra 45 perckor érkezik Debrecenbe. Budapest, 1903. november 5-én. A magyar királyi államvaustak igazgatósága.

* **A cukortartó.** Nagyon megtetszett Hager Mandelnek az az aranynyal díszített ezüst cukortartó, melyet koldulása közben özv. Berger Henrikné Széchenyi utca 17. sz. alatti lakásában látott. A cukortartó tegnapelőtt eltűnt s eltűnését azonnal jelentették a rendőr-

ségén. Dobos biztos a tettest tegnap a fentemlített ur személyében még is találta, sőt a zálogházban még a cukortartót is meglelte. Most aztán Hager Mandel aligha gyönyörködhetik a szép cukortartóban, de még a szabad levegőben sem.

* **Halálozások.** Tegnap az anyakönyvi hivatal halálozási osztályánál a következő haláleseteket jelentették be: Szabó József ev. ref. 64 éves, Hajdu Károly izr. hat éves, Márton Henrik izr. hat éves, Szabó Róza ev. ref. 4 éves, Szabó Erzsébet ez. ref. 6 éves, Szatmári Juliánna ev. ref. 21 napos, Kerék Gábor ev. ref. 8 hónapos, Bőr Róza ev. ref. 6 éves.

* **Kell-e lóbőr?** Evvel állított meg néhány ócskás zsidót egy ember tegnap a József kir. herceg-utóán. A zsidók készen voltak a vásárra és vizsgálták szörnyen azt a 10 kidolgozott, fekete lóbőrt, melyet az ember kínált. De az ember oly olesó árt szabott, hogy a zsidók gyanusnak találván ügyet, rendőrért mentek. Mire azonban visszakerültek, már akkor csak a lóbőr volt ott, az árusító rossznak találta a levegőt és meglépett. A bőrt a rendőrség bünygyi osztályához szállították, hol igazolt tulajdonosa átvetheti.

* **Táncestély.** A Korona-vendéglő tánctermében szombaton Schaf János táncitanító növendékei zártkörű táncestélyt rendeznek. A táncestély belépti-díja 1 korona.

* **Rövid hírek.** A bika szarvain. Pellei Albert pettendi tehenes gazdát a napokban egy bősüzt bika szarvára kapta és valósággal felnyársalta. Pár óra alatt meghalt. — *Egyenruhás botrányhősök.* Desseffy Sándor temesvári püspök székházát a napokban hadapródúszthelyettesek megtámadták és az összes ablakokat bedobálták. — *A petroleum ára emelkedik és további emelkedés is lehet még várni,* mert a gyárosok a kartellt megkötötték.

x **A tifusz járvány ellen legbiztosabb**ban óvakodhatunk, ha avasujfalusi Oroszlánvizet iszunk. Orvosok bizonyítják, hogy az Oroszlán savanyúviz minden bacillus tól menten tartja az emberi szervezetet. Az Oroszlánviz a legolesőbb savanyúviz Egy üveg ára 6 kr. Kapható egyedül Schwartz-féle dohánytöszdében Piac-utca 29. a városházával szemben.

* **Olvasóink figyelmébe ajánljuk,** hogy színehagyott avagy elpiszkolódott ruháikat olesó árak mellett Koncz Józsefnél festessék és tisztítsassák. Főüzlet Batthányi u. 2. sz. a. Műhely vár u. 7. sz. zenéde során.

x **Felhívjuk olvasóink figyelmét.** Gaedicke A. Budapest ismert és legnagyobb szerencsegyűjtődjének mai hirdetésére. E éeg szerencsére máris közmondásossá vált, ugy hogy mindenki csak a szerencsés Gaedickénél akar vásárolni. Nem mulik el tényleg huzás a nélkül, hogy e cég egy vagy több főnyereményt fel nem tudna mutatni.

Ma este az Arany Bika kávéházban Magyar Testvérek zenekara játszik.

EGYLET.

Meghívás. A Szt. László dalegylet választmányi tagjait tisztelettel felkérem, sziveskedjenek f. hó 12-én este 8 órakor a szokott helyen tartandó választmányi ülésen teljes számban megjelenni. Tárgy: A megüresedett másodjegyzői állás be-

töltése iránti intézkedés és egyéb ügyek. Debrecen, 1903. nov. 10. Bárdossy Gyula elnök.

Gazdatisztek gyűlése. A nem okleveles gazdatisztek országos egyesülete e hónap 15-én vasárnap délelőtt 10 órakor a városháza nagytanácstermében vándorgyűlést tart.

Választmányi ülés. A debreceni jótékony nőegylet választmánya e hónap 15-én délután három órakor a nőipariskola nagytermében ülést tart, melynek tárgya az egylet folyóügyein kívül mulatság rendezése lesz.

SZÍNHÁZ.

Műsor.

Nov. 12. csütörtök: *Herbelin papa*, bohózat. A.

Nov. 13. péntek: *Bob herceg*, daljáték. B.

Nov. 14. szombat: *Othello* szomorú játék. C.

Nov. 15. vasárnap: *Aladdin* *Majmlin esége*, bohózat, este *Tavas*, daljáték. Először.

— **(A szinigazgató h iradása.)** Ma, csütörtökön kerül színre negyedszer Riche és Bernéde 3 felvonásos bohózata, Herbelin papa.

Pénteken kerül színre Bob herceg a legutóbbi szereposztással.

Vasárnap este kerül színre először a *Tavas* című 3 felvonásos nagy operett, melynek a szövegét Duvall és James után Lindau és Wilhelm irták, zenéjét pedig Strauss József szerzette. Az operett 1903. okt. 16-án került először színre a Magyar színházban s november 9-én már 25 előadásának volt a jubileuma.

Tavas vasárnap esti premierjére jegyek mátol kezdve előre válthatók a színház pénztáránál.

TAVIRATOR.

A politikai helyzet.

Budapest, nov. 11. A politikai helyzet további alakulása egyelőre bizonytalan Tisza miniszterelnök többekkel tanácskozott, bizalmas intézkedéseket tett, számos főispánt és politikust fogadott. Beavatott körökben általánosan azt hiszik, hogy az új választások elrendelése kikerülhetetlen. Egyelőre a dolgok még nem értek meg annyira, hogy a kormány döntő lépést tegyen; de kétségtelen, hogy a helyzet tarthatatlan.

Az államhitei veszedelme.

Budapest, nov. 11. A képviselőház pénzügyi bizottsága ma esti ülésén az indemuitási javaslatot szótöbbséggel elfogadta.

Barabás Béla kijelentette, hogy a függetlenségi párt nagy többsége az obstrukciót a végsőig folytatja.

Komjáthy Béla ugy nyilatkozott, hogy ő és a párt több tagja helytelenitik az obstrukciót.

Lukács László pénzügyminiszter kijelentette, hogy az egyenes adókból óriási hátralék van. Szerencsére az államháztartás ugy van berendezve, hogy ez az állapot eddig még nem befolyásolta az államhitelt, de ha a mai állapot tovább tartana, ez az államhitei veszedelmes megrendülését idézné elő.

A Hohenzollernek magyar politikája.

Budapest, nov. 11. Ma tárgyalta a budapesti büntető törvényszék esküdt bírósága Jékey Károly ügyét, a kit a Hohenzollernek magyar politikája című röpiratáért a trónöröklés törvényes rendje megváltoztatásának és a királyi ház egy tagja, Ferenc Ferdinánd megsértésének vétségével vádoltak. Röpiratában azt írta Jékey, hogy nekünk magyaroknak dualizmusra nincs szükségünk, personál uniora, meg épen nem. Nekünk minden esetben magyar dinasztiára van szükségünk! Nem nemzetire. Én — ugymond — soha sem éhajtanám, hogy Szt István trónján nemzeti dinasztia ülne.

A történelem nekem ad igazat. De igen, szükségünk van egy erős, hatalmas egy félelmes dinasztiára, a melyre rettéggel gondoljon minden földi halandó, de a mely szívének egész melegével rokon, a mely a miénk, a mely megért bennünket.

Én nem tehetek — ugymond — róla, én imádásig szeretem II. Vilmos imperatorf.

A Habsburg dinasztia bennünket soha meg nem értett, velünk soha nem éreztett, soha meg nem becsült. A Habsburgok minden törekvése az Ein Oestereichban egyesül s ennek rendelnek alá mindent, következetesen és következetlenül.

Én abban a hitben nőttem fel, abban a hitben nevelkedtem, hogy Magyarország csak az új dinasztia képes felrázni letargikus merengéséből. És ezt az új dinasztiaát én már a Hohenzollernekben látom. Szemlélem csendes, lassu következetes munkájukat, amelyet a monarchia trónjára folytatnak. Ausztria pedig a Habsburg dinasztia egy elszakadt ága feje alatt bevonul Berlin birodalmi házába. S mindezek után a Hohenzollernek elérhetik vágyaikat. Magyarország az ölükbe hull.

Majd Ferenc Ferdinánd egyéniségéről mondott erős, őszinte bírálatot.

Az esküdtbírószék igazmondása alapján a törvényszék Jékeyt felmentette.

Gyermekiró anyja.

Berlin, nov. 11. Itt ma a kórházban fekvő Winterstein nevű betűszedő felesége iszonyu nyomoruságuk felett való kétségbeesésében három kis fiát, kiknek napok óta nem tudott enni adni, felakasztotta. A szerencsétlen anyja aztán önként jelentkezett a rendőrségen. A szegény kis gyermekek két nap óta semmit sem ettek.

Regényesarnok.**A tejtetvéér.**

Harmadik rész.

(Folytatás)

— Most beszélhetsz, — szolt ideges türelmetlenség hangján. — Mit jelent ez a nagy kétségbeesés és miért nem mentél gyónásra?

— Nem volt bátorságom, — felelte Vitaline, kezébe rejtve halvány arcát. — Oh, Pascal, ha tudnád, milyen nyomorult teremtes vagyok! Nem, nem mondhatom meg, nem merem megmondani.

— Hát micsoda bünt követtél el? Szólj, mert már forr bennem a vér.

A fiatal lány le sütötte szemét és szegyeteljes tekintetét a földre szegezve rebegte:

— Én — — — én, anyának érzem magamat.

— Megőrültél? Hisz ez lehetetlen! Te soha nem jársz máshová, mint a templomba és soha férfi át nem lépi a paplak küszöbét.

Vitaline szomoruan lehajtotta a fejét, Pascal gyanakvó szeme újra végig mérta őt és nem kételkedett többé.

Kétségbeesetten jaldult fel:

— Nevezd meg a nyomorultat a kivel vétkezted. Ha jóvá lehet tenni a hibát, fölkeresem őt.

— A — a — fiatal Louéssart.

— Savinien? A tejtetvéér! Az a huszonkét éves fiú! Gyakázat!

Vitaline lehajtotta fejét és remegő ajakkal folytatta a vallomást.

— Igen. Emlékszel, hogy a husvéti szünidőben te megengedted neki, hogy könyveket vegyen ki a könyvtáradból. Ő élt az engedéllyel és mindig olyankor jött, amikor te nem voltál otthon.

(Folyt. köv.)

Magy. kir. államvasutak igazgatósága.

164048—1903. sz.

Hirdetmény.

Reexpeditionális kedvezmény a hajdusoboszlói termény- és áruraktárrészére.

A hajdumegyei takarékpénztár által Hajdusoboszlón létesített és Szoboszló állomásunkkal — vágányösszeköttetésben álló termény és áruraktár címére teljes kocsirakományokban Szoboszló állomásra érkező és onnan tárolás, illetve tárházi kezelés után 12 hónapi időtartamon belül ugyancsak az áruraktár címe alatt tovább szállítandó gabona, hüvelyes, olajmag, olajpogácsa, olajpogácsaliszt és örlemény küldemények után, a m. kir. államvasutak helyi forgalmában azon viszonylatokat illetőleg, melyeknek forgalma a fennálló irányítási szabályok szerint egészben vagy részben Szoboszlón át vezetettik, a reexpeditionális kedvezmény alkalmazására nézve a díjszabás I. rész, általános határozmányok I. függelékében fennálló s illetve az 1899. évi január 1-től érvényes tárházi határozmányokban foglalt feltételek és módok betartása és 100 kgkint 3 fillérnyi reexpeditionális illeték felszámítása mellett f. é. november hó 15-től a visszavonásig terjedő érvénnyel, a reexpeditio kedvezménye engedélyeztetett.

Budapest, 1903. évi november hó 3-án.

(Utányomás nem díjazatik.)

Zsirnak való szalonna 1 kg. 1 korona 28 fillér.

Mától kezdve kitünő minőségű HAZI BURKA

kapható és pedig:

minden kedden alföldi hurka,
„ csütörtökön német „
„ szombaton magyar „

Prágai bőrös karmanadli; valamint különféle hideg felvágottak.

Kovács Kálmán és Társa

hentes-üzletében.

Dezseferd-ter.

Zsirnak való szalonna 1 kg. 1 korona 28 fillér.

Ez az igazi boldogság,

mert nem kell szabázzatot tanulni

és mindenféle divat után ellehet készíteni

a deréket

a minden művelt államban patenttorozott

női derék szabázzati készülék

által.

Minden testre igazitható. Egy készülék ára 3 korona utánvétellel.

Kapható Guschelbauer Antalnál, Sopronban.

Ismételadók kedvezményben részesülnek

Kassai és prágai sonka.

Prágai füstölt bőrös caraj.

Új tűzifa raktár.

Vad szerencsém a n. közönség becses tudomására hozni, hogy a gyermek-menház mellett, a lóvasút telepén új tűzifa raktárt rendeztem be a hol állandóan a legjobb minőségű tűzifát árulotok.

A pontos ölelésért felelősséget vállalok,

Ugyanott vágott tűzifa is minden időben jutányosan kapható.

A n. é. közönség szíves pártfogását kőve, tisztelettel

Év. Polák Edéné.

Magasjutalékkal felvételnek

bármily állásu megbízható egyének budapesti bankházban sorsjegyeknek részletfizetésre való eladásra, az 1883. évi XXXI. t.-c. alapján. Tőke és kockázat nélkül némi szorgalommal könnyen elérhető havonta 300—500 korona kereset. — Ajánlatok intézendők a „Szerencse Híradó”, kiadóhivatalának, postafiók 180. Budapest. —

legjobb ének és beszélőgép

concert

GRAMOFON

és

FONOGRAF

teljesen eredeti magyar felvételű ének és zene darabokkal a k. 2.50

részletre is eladó.

Viszonteladókknak nagy engedmény.

B. DEUTSCH GRAMOFON

képviseletőség

Bécs, II. Klein Schiffgasse 3.

Több rendbeli érmekkel kitüntetve!

Alapított 1875. évben.

Egyedüli butorgyár Debrecenben.

SCHVARGZ VILMOS

cs. és kir. udvari butorgyáros és a legújabb szabadalmazott asztalok gyártója.

Üzlethelyiség: Piac-u. 71.

Gyártelep: Szálka-u. 5.

Teljes lakberendezések állandó kiállításán. — Egyszerű, de kitűnő minőségű, saját készítményű butorok, a legfényesebb kivitelig, legolcsóbb árban.

Költségvetések, rajzok, mintákkal készséggel, díjmentesen szolgálók.

Kiváló szerencse Törökönél!

Felülmulhatlanul

kedvez főarudánkknak a szerencse. Rövid idő alatt 12 millió korona nyereménnyel többet fizettünk nagyrabecsült vevőinknek; csak a legutóbbi 5 hónapban a

3 legnagyobb nyereményt és pedig:

a 605.000 koronás nagy jutalmat az 57080. sz. sorsjegyre,
a 100.000 „ főnyereményt a 74366. „ „
a 90 000 „ „ a 109780. „ „

és ezeken kívül még egyéb sok nagy nyereményt.

Ajánljuk ennél fogva, hogy a világ legesélydúsabb osztálysorsjátékában vegyen részt. — A most következő magy. kir. szabadalmazott 13. osztálysorsjátékban újból

110.000 sorsjegyre 55.000 pénznyeremény

jut és összesen egy hatalmas összeget,

14 millió 459.000 koronát

sorsolnak ki rövid 5 hónap alatt.

A legnagyobb nyeremény a legszerencsésebb esetben

1.000.000 korona.

Továbbá 1 jutalom 600.000. 1 nyeremény 400.000, 1 a 200.000, 2 a 100.000, 1 a 90.000, 2 a 80.000, 1 a 70.000, 2 a 60.000, 1 a 50.000, 1 a 40.000, 5 a 30.000, 3 a 25.000, 8 a 20.000, 8 a 15.000, 36 a 10.000 korona és még sok egyéb; összesen 55.000 nyeremény és jutalom 14.459.000 korona összegben.

Az I. osztályu sorsjegyek tervszerű árai:

¹/₈ eredeti sorsjegy frt. — .75 vagy kor. 1.50; ¹/₄ eredeti sorsjegy frt. 1.50 vagy kor. 3.—
¹/₂ „ „ „ 3 — „ „ 6.—; 1 „ „ „ 6.— „ „ 12.—

A sorsjegyek ³/₅ utánvétellel vagy az összeg előzetes beküldése ellenében küldjük.

Hivatalos tervezet díjtalanul. — Megrendeléseket eredeti sorsjegyekre kérünk

1. é. november hó 19-ig

bizalommal hozzánk beküldeni, miután a huzás e napon kezdődik.

TÖRÖK A. és TSA

BANKHÁZA BUDAPEST.

Hazánk legnagyobb osztálysorsjáték-üzlete

Főarudánk osztálysorsjáték-üzletei:

Központ: Teréz-körut 46a. I. fiók: Váci-körut 4a.

II. fiók: Múzeum-körut 11a. III. fiók: Erzsébet-körut 54a

Rendelőlevél levágandó.

TÖRÖK A. ÉS TÁRSA bankháza Budapest.

Kérek részemre ..... I. oszt. m. kir. szab. osztálysorsjáték eredeti sorsjegyet a hivatalos tervezettel együtt küldeni.

Az összeget ..... kor összegben (mellékelem bankjegyekben (bélyegelekben)) A nem
(postautalvánnyal küldöm) tetsző
(utánvételezni kérem) törleendő.

Pontos cím:

Donogán és Somossy

Kunz József és Társa utódai
Debrecen, Kistemplom bazár.
 Ujjonnan átalakított divataruház.
Menyasszonyi kelengye
Vászon kész fehérnemű.
Külön szőnyegosztály.
 Ágy és asztalterítők, függönyök, bu-
 torszövetek, Cocus lábtörők, flanel
 takarók, lópokroccok.
L • I • N • O • L • E • U • M.
 Olcsó szabott árak!
 Kérjük kirakatainkat megtekinteni.

Thea

sütemények és
cukorka külön
legességek
 mindig frissen és nagy-
 választékban kaphatók
Riesz Lipót
 cukrásznál.
P i a c z - u t c z a.

Végkiárulás.

Tisztelettel értesitem a n. é. közön-
 séget, hogy ingaóra gyáram vállalata
 miatt kényszerítve vagyok a helybeli de-
 tail üzletemet felosztani és ezen alka-
 lommal minden raktáron lévő cikket,
 kisebb és nagyobb mennyiségben gyári
 áron alul kiárítani, u. m. minden nemű
 fali és zsebórákat, arany neműeket, ezüst
 neműeket, ékszereket, ezüst és China-
 ezüst disztárgyakat, valamint látszereket
 minden elfogadható áron eladom.
 Tisztelettel
Gasparik Antal és Társa,
 óra készítő, ékszerész és látszerész
 Debrecen, Piac-utca 16. sz. a.

Megkezdődött
 a „**PARISI DIVAT** áruházban“
 a fő-posta mellett, a hatóságilag engedélyezett
Végkiárulás
 e héten eladásra kerülnek **Divatos női és leány felöltők.**

A
 XIII-ik magy. kir. szab. osztálysorsjáték
 nyereményeinek sorozata.
110,000 sors. **55,000** nyerem.
 Minden második sorsjegy nyer.
 Legnagyobb nyeremény esetleg
1 millió korona.

A nyeremények készpénzben fizetnek ki.	Korona
1 jutalom	600000
1 nyer. á	400000
1 „	200000
2 „	100000
1 „	90000
2 „	80000
1 „	70000
2 „	60000
1 „	50000
1 „	40000
5 „	30000
3 „	25000
8 „	20000
8 „	15000
36 „	10000
67 „	5000
3 „	3000
437 „	2000
803 „	1000
1528 „	500
140 „	300
34450 „	200
4850 „	170
4850 „	130
100 „	100
4350 „	80
3350 „	48
55000 nyer. és jut. összegben.	14,459.000

FELHIVÁS

a **XIII-ik**
 magy. kir. szab. Osztálysorsjátékhoz.

Az I. osztály huzása már
 1903. évi november hó **19. és 20-án** lesz.

Az I. osztályu sorsjegyek ára:
 egy egész   egy fél   egy negyed   egy nyolczad
12 kor.   6 kor.   3 kor.   1 kor. 50 fill.

Az eredeti sorsjegyek szétküldése utánvét, vagy az ösz-
 szeg előzetes megfizetése ellenében történik. A legké-
 nyelmesebb és legolcsóbb a postautalványon való ren-
 delés. Minden megrendeléshez csatolom a hivatalos já-
 téktervet. A hivatalos nyereményjegyzéket azonnal a
 huzás után küldöm szét. Befizetési lapokat a pénzössz-
 szegek díjmentes átutalhatása céljából ingyen bocsátok
 ügyfeleimnek rendelkezésére.

B. megrendelését sziveskedjék mihamarább hozzám juttatni.
GAEDICKE A.
 Magyarország legnagyobb szerencsegyűjtődéje.
Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 11.

Gaedicke szerencséje

Óriási!

A következő főnyereményeket fize-
 tem ki eddigelé b, ügyfeleimnek ;

600000	korona	62551. sz.
400000	„	33464. sz.
400000	„	11119. sz.
400000	„	28916. sz.
100000	„	42758. sz.
100000	„	49878. sz.
100000	„	87991. sz.
70000	„	60912. sz.
60000	„	17357. sz.
60000	„	78863. sz.
60000	„	82528. sz.
60000	„	97263. sz.
30000	„	6920. sz.
30000	„	38191. sz.
30000	„	90664. sz.
25000	„	23481. sz.
25000	„	30049. sz.
25000	„	52235. sz.
20000	„	14674. sz.
20000	„	28950. sz.
20000	„	33402. sz.
20000	„	35862. sz.
20000	„	44410. sz.
20000	„	60781. sz.
20000	„	78848. sz.
20000	„	88974. sz.

Gaedicke szerencséje
 utólérhetetlen, mert egy gyűjtőde
 sem mutathat fel ily óriási sike-
 reket.